

EEN HELDENSTRIJD

of

DE KAPITEIN DER BOSCHGEUZEN

EERSTE DEEL

TWINTIGSTE HOOFDSTUK

De Pijnbank

Vroolijk klingelde in den fijnen toren het beiaardspel...
en op dien stond werd een vrouwe de folterkamer binnen-
geleid...

In het gruwelijke vertrek bevonden zich de inkquisiteur, de baljuw, de griffier en nog eenige overheidspersonen, als mede de beul en zijn knechten. En allen zagen ernstig... en allen wisten dat ze een schreeuwend onrechtvaardige misdaad gingen plegen... allen wisten dat die bleke gevangene onschuldig was.

Titelmans en de andere magistraten schaarden zich achter de groene tafel... en o! gruwel, boven hun hoofd hing het beeld van den gekruisigden Christus...

Agnes trad wankelend nader... de beulsknechten moesten haar ondersteunen.

Na wat gefluisterd te hebben, vroeg Titelmans aan vrouw Blommaert :

— Wilt gij ons zeggen, waar uw echtgenoot zich bevindt ?

— Heere zoowaar als ik leef, ik weet het niet...

Iemand kwam hem waarschuwen... en met hem vluchtte hij heen, na nauwelijks van mij afscheid genomen te hebben.

— Wie kwam hem waarschuwen...?

— Ik ken hem niet.

— De heer hoogbaljuw, die door zijn eed gehouden is de waarheid te spreken, getuigt tegen u... Hij zegt, dat gij uw zoontje het zwijgen oplegdet, toen het kind verklaarde, dat het zijn vader gezien had.

— De hoogbaljuw weet, dat mijn kind zijn vader niet bedoelde, maar een monnik die zonder dat ik het wist, in een deel van mijn woning opgesloten was. Och, heere, geloof mij toch, bij de Passie van Hem, die daar aan het kruishout hangt, zweer ik u, dat ik niet lieg !

— De heer hoogbaljuw die een eerlijk en rechtschapen man is, getuigt, dat gij zeer verward waart...

— Kan het anders, heer, was ik niet verschrikt door 't gevaar, dat mijn echtgenoot bedreigde ?

— Welke plannen dreven uw man 's nachts uit de stad ?

— Gij weet het heere, want gij wildet hem gevangen nemen... O, hij is niet oproerig... hij handelde uit deernis met zijn vriend, Backereel... Maar ik, heere, was buiten die zaak...

— Neen, neen, en ik wil de volle waarheid weten, onderbrak Titelmans ongeduldig.

— Ik zeg u de waarheid heere, o, geloof mij toch ! Mijn

echtgenoot wilde zijn vriend bevrijden en riep de hulpe in van mannen uit het woud... Maar dat alles weet gij, heere, waarom moet ge mij ondervragen ?

— Gij zijt listig, vrouwe, gij wilt slechts bekennen wat wij weten... Ik eisch de volle waarheid...

— Ik kan u niets meer vertellen, heere, ik zweer het u bij onze H. Moeder Maria !

— Uw houding en de getuigenissen tegen u zijn zeer bezwarend, vrouwe, en zoo ge halsstarrig blijft, zult ge de pijnbank moeten verduren.

Een rilling voer Agnes door de leden... en de gevouwen handen smeekend verheffend, riep ze :

— Genade, heer... ik zeg u immers de waarheid... O, waarom zoudt gij wreed zijn jegens een onschuldige...

— Zwijg, zwijg ! kreet Titelmans, zijn knuppel met kracht op de tafel slaande. Gij zijt hier niet om mij te ondervragen, doch om de waarheid te spreken. Nogmaals en nu voor 't laatst : Waar is uw man ?

— Ik weet...

— Zwijg dan toch... luister ! Waar is uw man ? Wie waarschuwde hem ? Wie waren zijn medeplichtigen ? Nu is het woord aan u !

— Ik heb u de waarheid gezegd ! riep Agnes weenend.

— Het spijt mij vrouwe, dat ik u tot de wreede foltering veroordeelen moet... Baljuw, gelast den beul de werktuigen in gereedheid te brengen...

Maar fier verhief Agnes zich en met een stemme, trillend van verontwaardiging, van heiligen toorn, riep ze krachtig :

— Mij folteren, mij een burgeresse dezer stede, die ge van niets beschuldigen kunt !

— Gij hebt een ketter helpen ontvluchten... en ge wordt zelf van ketterije verdacht, zei Titelmans koel.

— En gij durft zoo spreken tot mij... zonder te blozen, hernam Agnes met klem... Hoogbaljuw van Oudenaarde, het rood der schaamte kleurt mijn wangen, maar ik moet mijn eerbaarheid geweld aandoen. Hoogbaljuw van Oudenaarde, ik beschuldig Titelmans van een misdaad... hij kwam alleen in mijn kerker en trachtte mij over te halen mijn huwelijks-trouw te schenden... Hoogbaljuw van Oudenaarde, zult ge mij nu beschermen ?

— Ellendig, kettersch wijf, en gij zoekt die list om u te redden! siste de inkquisiteur... Ha!... nu treed ik zelf als uw beschuldiger op... Baljuw, is alles gereed?

Corteville knikte...

— Hoogbaljuw! riep vrouw Blommaert weer.

— Beken liever uw kettersche gevoelens en toon berouw, door de schuilplaats van uw oproerigen echtgenoot aan te duiden!

— En gijlieden durft nog naar het beeld van den grooten Lijder, van onzen Zaligmaker op te zien... gij noemt u verdedigers van het geloof?

— Is dat geen kettersche taal! kreet Titelmans zegevierend... Beul, verricht uw werk, wat, talmt gij?

De scherprechter naderde de zwakke vrouw, die hem wilde wegstooten, roepend:

— Laat af... laat af... ik ben een onschuldige!

Maar de knechten schoten toe en Agnes werd woest meegesleurd naar een afgescheiden deel der zaal, waar de gruwelijke foltertuigen, die eeuwige smet op de menschheid, stonden.

En terwijl de ruwe mannen haar de kleederen van de borst en rug trokken en de beul even een stoel in orde bracht, poogde de arme moeder zich te verweren, gillend, klagend, weenend, dat men het gewis buiten hooren moest...

Maar wie durfde te Oudenaarde nog voor recht opkomen? Titelmans was immers binnen de stede...

Het lust ons niet in bijzonderheden de gruwelijke martelingen te beschrijven, welke deze weerlooze vrouwe moest ondergaan.

Men drukte haar in een stoel met pinnen, plette de duimen in schroeven, men hief het tenger lichaam, aan de voeten met gewichten bezwaard, door katrollen omhoog, om het plotseling te laten vallen, zoodat de beenderen kraakten.

Driemaal viel de gefolterde in bezwijming, maar driemaal liet de helsche inkquisiteur haar met azijn tot bewustzijn terugbrengen... tot het bewustzijn dat ze zich in de martelkamer bevond, dat de verdedigers van 't geloof nog haakten naar haar bloed, dat Titelmans' wraak over haar standvastigheid en haar reine gevoelens nog niet voldaan was!

Eindelijk droegen de beulen het bloedig, gemarteld lichaam

weg... Een trouwe gade en blijde moeder, een gezonde vrouw was nu gebroken voor altijd, want geen heilkundige zorgen konden nog herstellen wat de schandelijke rechtspleging der middeleeuwen vernield had...

Titelmans en Corteville bleven in de zaal... en de booswichten glimlachten.

— We zullen er voor goed den schrik inbrengen, sprak de inkquisiteur... Laat Heins hier brengen, den schijnheiligen burger die verboden boeken leest en wellicht ook de vervloekte kettersche leer verkondigt.

Maar 't bezoek van een ouden man kwam de heeren storen...

— Wat wil die grijskop? riep Titelmans ontevreden uit.

— Heere... ik ben Antoon Ravels... uit het woud vluchtte ik herwaarts... ik vermomde mij... Blommaert komt naar de stad... verkleed als monnik...

Helsche vreugde flikkerde in de oogen van den inkquisiteur.

— Blommaert, zei Corteville... Hij loopt dus in de val...

— Binnen een kwartier kan hij aan de Baerpoorte wezen... en dezen middag wil hij een bende Geuzen aanvoeren, om 't gevang te bestoken, hernam de bespieder.

— Ravels, gij maakt u verdienstelijk, hernam de hoogbaljuw.

— Laat den ketter in de stad komen, zei Titelmans. Dan kunnen wij dezen middag al zijn trawanten vatten en morgen van de gansche marktplaats één brandstapel maken. Maar Blommaert moet bespied worden...

— Gij zult het doen, Ravels, gebod Corteville.

— Hij wordt reeds bespied, heer. Bert, schele Bert staat op post... Ik moet onmiddellijk naar het woud terugkeeren, om niet verdacht te worden, en ik verzeker u, dat ik andere geheimen doorgonden zal!

— Goed, ga dan met spoed en wees overtuigd van mijn tevredenheid, die niet bij woorden blijven zal.

Ravels verliet de zaal. In de gang bleef hij huiverend staan. Beulsknechten leidden juist burger Heins boven.

Antoon wilde weg ijlen, maar de gevangene staarde hem aan en fluisterde: O, ik herken u... gij zijt Antoon... Heb ik dat aan u verdiend? Weet ge wie ik ben... één woord nog Antoon...

Maar angstig vluchtte de jongeling heen ; hij had nog niet geleerd zijn slachtoffers zonder blozen te aanschouwen.

Weer versperde iemand hem den weg... Een maagd, bleek en ontdaan, met loshangende haren, bevend voortwankelend, riep hem weenend toe : Is het waar, grijsaard, is het waar, heeft zij de torture verduurd ?

Maar Antoon spoedde zich voort, want hij had Lysbeth ontmoet.

Nabij de poorte had hij een derde oponthoud. Schele Bert hield hem staande.

— Mislukt, heer, de monnik is teruggekeerd, een krijgsman sprak met hem op heftigen toon... Blommaert weigerde te luisteren, maar eindelijk ging hij met den vervloekten kerel mee... en beiden verdwenen in de richting van Leupegem !

— Ga, meld het den hoogbaljuw, antwoordde Ravels vloekend.

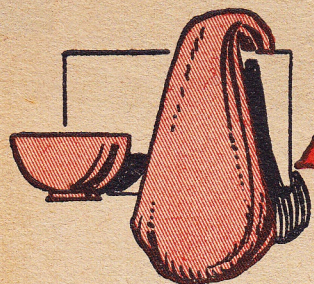
— Maar...

— Geen tegenspraak... ik moet terug naar de Geuzen... talm niet, kerel !

— Ik durf schier niet en toch, als gij het gebiedt, moet ik wel, mompelde Bert.

EEN

HELDEN

STRIJD

*of de kapitein
der boschgeuzen*

door A. HANS

EEN

HELDENSTRIJD

OF

De Kapitein der Boschgeuzen

door

A. HANS

EVANGELISATIE DRUKKERIJ

Groendreef, 67, Brussel

—
1926